

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 25-26 lutego 2016 r. na kierunku „administracja” o profilu ogólnoakademickim prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. Bożena Muchacka - członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Waldemar Hoff – ekspert PKA
2. dr hab. Tadeusz Biernat – ekspert PKA
3. Artur Gawryszewski – ekspert PKA
4. Patrycja Piłat – ekspert PKA

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *administracja* prowadzonym na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po trzeci pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, w tym z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

<p>OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM</p>
--

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium dla studiów pierwszego i drugiego stopnia				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów					
--	--	--	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na

podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają

identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

Ocena: w pełni

Opis:

1.1.

Misja i strategia rozwoju uczelni zostały zawarte w *Preambule Statutu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, który został przyjęty 24 X 2011 r. i zatwierdzony Dekretem Stolicy Apostolskiej 16 IV 2012 r.* Przyjęta koncepcja kształcenia zakłada, że absolwenci będą reprezentować wysoki poziom profesjonalny i stosowanie najwyższych standardów właściwych dla służby publicznej w połączeniu z otwartością na ludzi i służenie prawdzie. Koncepcja ta zakłada także stosowanie wzorców międzynarodowych, wypracowanych przede wszystkim przez Stolicę Apostolską. Celem kształcenia jest przygotowanie do służby w administracji publicznej, co oznacza przede wszystkim kształcenie urzędników państwowych i samorządowych, przy czym charakterystyka otoczenia społecznego jest wyznaczona normami kompetencyjnymi administracji publicznej.

Statut KUL głosi, że jego podstawową misją jest „prowadzenie badań naukowych w duchu harmonii między nauką i wiarą, kształcenie i wychowywanie inteligencji katolickiej oraz współtworzenie chrześcijańskiej kultury”. Na poziomie Wydziału jej najistotniejsze elementy to dalszy rozwój naukowo dydaktyczny prowadzący do uczynienia z Wydziału nowoczesnej jednostki edukacyjno-badawczej mającej solidną pozycję w kraju i za granicą; dbanie o wysoki poziom badań naukowych oraz wysoki poziom nauczania.

Strategia uczelni na lata 2008 – 2018 nawiązuje do zasady „Bogu i ojczyźnie” oraz zachowania merytorycznego oraz instytucjonalnego powiązania z Kościołem i wychowanie studentów w duchu nauk chrześcijańskich. Zakłada ona dywersyfikację aktywności przez podejmowanie działań o charakterze ogólnoteoretycznym i praktycznym. Odniesienie do wymiaru praktycznego oznacza „budowanie współczesnych społeczeństw” w samorządach regionalnych i lokalnych, na płaszczyźnie międzynarodowej i unijnej. W strategii uczelni uwzględniono podejmowanie zadań w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego oraz rozwijanie współpracy naukowej z innymi uczelniami na płaszczyźnie krajowej i międzynarodowej, co należy uznać jako niezmiernie ważne w realizacji koncepcji kształcenia. Koncepcja kształcenia jest zgodna ze strategią jednostki oraz polityką jakości omówionej w pkt. 6.1.1.

1.2.

Deklarowany przez jednostkę plan rozwoju kierunku zakłada podejmowanie czynności dostosowawczych do zmian zachodzących w otoczeniu prawnym administracji publicznej ze względu na uzależnienie administracji publicznej od obowiązującego w danym momencie prawa. Dynamiczne podejście do rozwoju kierunku obejmuje także ciągłe działania dostosowawcze do zmieniających się potrzeb rynku postrzeganego przez pryzmat karier absolwentów oraz stanowisk potencjalnych pracodawców. W celu zaspokojenia potrzeb rynku przewidziano w jednostce nowe specjalności. Na studiach I stopnia są to: administracja publiczna, zarządzanie w administracji, e-administracja,

przedsiębiorczość, natomiast na studiach II stopnia - administracja ochrony środowiska, administracja transgraniczna, administracja gospodarcza, samorząd terytorialny. Plan rozwoju zakłada też utworzenie specjalności w zakresie administrowania ochroną zdrowia (także na studiach podyplomowych) oraz specjalności w zakresie e-administracji.

1.3.

Kierunek Administracja został prawidłowo przyporządkowany do dziedziny nauk prawnych oraz do obszaru nauk społecznych a także do dyscypliny – „nauki o administracji” jako dyscypliny wiodącej oraz dyscypliny prawo jako dodatkowej. Do wskazanej wyżej dziedziny, obszaru oraz efektów odnoszą się efekty kształcenia realizowane na kierunku administracja.

1.4.

Obszarowe efekty kształcenia zawarte są w Uchwale Senatu KUL z 12.04. 2012 r. (714/II/27) dla studiów II stopnia, a dla studiów I stopnia uchwałą z 31 maja 2012 r. (718/III/13).

Efekty kształcenia przyjęte dla studiów I stopnia uwzględniają uzyskanie umiejętności badawczych, kompetencji społecznych potrzebnych w działalności badawczej oraz na rynku pracy. Zakładają one m. in. znajomość aktualnej polityki administracyjnej, świadomość wpływu technologii informatycznej na funkcjonowanie administracji, umiejętności korzystania z tych technik oraz umiejętność poszerzania wiedzy. Kompetencje społeczne odzwierciedlają misję Uczelni osadzoną w wartościach chrześcijańskich. Z kolei efekty przewidziane dla studiów II stopnia w szerszym stopniu uwzględniają międzynarodowy kontekst działania administracji publicznej oraz powiązania administracji z gospodarką zarówno przez nadzór właścicielski, jak i przez działalność reglamentacyjną państwa wobec działań podejmowanych przez przedsiębiorców. Efekty te kładą nacisk na kompetencje badawcze studentów oraz potrzebą stałego pogłębiania kompetencji w powiązaniu z rozwojem osobistym absolwenta. Ten ostatni aspekt jest ściśle powiązany z misją Uczelni opartą na chrześcijańskich wzorcach postępowania. Spójność efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku studiów z efektami kształcenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego nie budzi wątpliwości w odniesieniu do studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Efekty kierunkowe zostały sformułowane zrozumiale, na co składa się klarowny język oraz konkretność. Dzięki temu mogą one stanowić punkt odniesienia przy weryfikacji poziomu ich realizacji. Wszystkie efekty kierunkowe odnoszące się do wiedzy przewidują pogłębiony lub rozszerzony jej zakres. Ich treść wskazuje na to, że studenci nabywają kompetencje badawcze, podobnie jak kompetencje potrzebne do dalszej edukacji. Większość efektów odnosi się wprost do instytucji stanowiących potencjalny rynek pracy dla absolwentów, bądź przewiduje nabycie umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w administracji publicznej oraz kościelnej (niektóre kompetencje administracji kościelnej zawierają elementy publicznoprawne, np. kwestie trwałości małżeństwa) i w ich otoczeniu.

Zakładane efekty kształcenia przedmiotowe są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach oraz publikowane na platformie e - KUL, co w opinii studentów jest wystarczającym sposobem informowania ich. Ponadto wskazali, że przedstawione im efekty kształcenia przedmiotowe zostały przygotowane w sposób zrozumiały. Kierunkowe efekty kształcenia oraz efekty kształcenia przedmiotowe zostały przyjęte przez Radę Wydziału oraz zostały one uprzednio zaopiniowane przez samorząd studencki. W ramach programu studiów studenci są przygotowywani do podjęcia samodzielnej pracy badawczej jedynie podczas seminarium dyplomowego, jednakże podkreślili, iż z ich punktu widzenia jest to wystarczające, ponieważ przede wszystkim zależy im na możliwości ćwiczenia umiejętności praktycznych. Z tą opinią należy się zgodzić, gdyż dobrze prowadzone seminarium przygotowuje do pracy badawczej. Według opinii przedstawionej przez studentów założone efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób umożliwiający sprawdzenie stopnia ich osiągnięcia.

1.5.2

Dobór treści programowych jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia zarówno na studiach I jak i II stopnia. Treści programowe uwzględniają w aktualny stan wiedzy i praktyki właściwy dla kierunku administracja. Jest to m.in. wiedza o aktualnym stanie prawa administracyjnego oraz nauki administracji oraz praktykach wyrażonych w orzecznictwie administracyjnym w perspektywie jego weryfikacji przez orzecznictwo sądownoadministracyjne. Taka ocena wynika przede wszystkim z analizy programu studiów oraz w sylabusów poszczególnych przedmiotów na studiach I i II stopnia. Treści programowe zawarte w sylabusach dostępnych na stronie internetowej jednostki są zgodne z zakładanymi efektami kształcenia. Na program studiów I stopnia składają się przedmioty ogólnouniwersyteckie, przedmioty kształcenia ogólnego, przedmioty kształcenia kierunkowego, przedmioty fakultatywne i specjalizacyjne, praktyki, zajęcia językowe, technologie informatyczne i wychowanie fizyczne. W stosunku do studiów I stopnia studia II stopnia reprezentują wyższy poziom nasycenia treści programowych wiedzą teoretyczną. Tematyka prac dyplomowych odzwierciedla różnice między studiami I i II stopnia. Treści programowe określono w jednakowy sposób dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Forma, dobór tematów i metody stosowane w pracach dyplomowych I i II stopnia są zgodne z koncepcją, efektami i profilem kształcenia. .

1.5.3.

Metody kształcenia stosowane w jednostce charakteryzują się dużym stopniem zróżnicowania. Analiza sylabusów wskazuje na to, że wykorzystuje się m.in. formę wykładów, przy czym na wizytowanych zajęciach wykłady zawierały elementy interaktywne, polegające na tym, że wykładowca zwracał się do studentów o zajmowanie stanowiska. Ponadto w ramach ćwiczeń i konwersatoriów stosuje się metody aktywizujące studentów, wśród nich prezentacje ustne i multimedialne, studia przypadków, które stanowią jedną z najważniejszych metod aktywizacji studentów, dyskusje, pisanie opinii prawnych w ramach kliniki prawa oraz na zajęciach, dyskutowanie założeń badawczych, też i fragmentów prac na seminariach. W raporcie samooceny podkreślono silny udział analizy orzecznictwa administracyjnego i sądów administracyjnych jako metody kształcenia. Ta deklaracja została potwierdzona przez analizę sylabusów i hospitacje zajęć. Takie podejście zasługuje na bardzo pozytywną ocenę, ponieważ, jak już wspomniano, działanie administracji publicznej w Polsce nie tylko musi być zgodne z prawem, ale i wynika z prawa, łącznie z zakresem zadań podejmowanych przez administrację. Tak silne wykorzystanie orzecznictwa stanowi też istotny wkład w dostosowanie kształcenia do zmieniających się warunków działania administracji, gdyż orzecznictwo administracyjne bardzo szybko reaguje na zmiany zachodzące w otoczeniu kulturowym, gospodarczym i politycznym administracji. Ponadto, trzeba też zwrócić uwagę na to, że badanie orzecznictwa administracyjnego, które dzięki NSA stoi na wysokim poziomie, stanowi bardzo skuteczny instrument kształtowania umiejętności badawczych oraz kompetencji społecznych studentów. Zajęcia odbywają się zarówno z, jak i bez udziału środków multimedialnych oraz, w niewielkim stopniu, metodą kształcenia na odległość. Udział studentów w badaniach jest niewielki. Ogranicza się przede wszystkim do własnych projektów badawczych dyskutowanych na seminariach z prowadzącym zajęcia oraz z grupą seminaryjną. Studenci są jednak uczeni metodą badawczych w poświęconym temu zagadnieniu przedmiocie.

W opinii studentów stosowane metody kształcenia w znacznej mierze mają na celu przybliżenie wiedzy teoretycznej, natomiast zbyt mało jest zajęć praktycznych, w szczególności pracy nad redakcją pism urzędniczych. Zdaniem studentów „symulacje” pracy sektora administracji są przeprowadzane podczas studiów zbyt rzadko. Aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach i zajęciach praktycznych umożliwia zdobycie dodatkowych punktów do egzaminów. Osoby niepełnosprawne mogą zawnieioskować o możliwość uczestnictwa w zajęciach, w których proces studiowania jest dostosowany do ich potrzeb.

1.5.4.

Czas trwania studiów stacjonarnych I stopnia wynosi 3 lata (1965 godzin, 6 semestrów). Czas trwania studiów niestacjonarnych I stopnia (na które zaniechano rekrutacji) wynosi łącznie 1280 godzin. Czas trwania studiów stacjonarnych II stopnia wynosi 2 lata (960 godzin, 4 semestry). Dla studiów niestacjonarnych czas ten wynosi 2 lata (715 godzin, 4 semestry).

Programu studiów przewiduje obowiązek uzyskania 180 punktów ECTS na studiach I stopnia. Natomiast na studiach II stopnia 120 punktów ECTS. W skali roku student powinien uzyskać 60

punktów. Punkty przyznane poszczególnym przedmiotom trafnie określają wszelkie czasowe formy zaangażowania studenta w realizację efektów kształcenia – tj. udział w zajęciach oraz pracę własną. Różnice w punktacji wahają się od 1 do 11 punktów. Aż 11 punktów przypisano do przedmiotu „prawoznawstwo”. Po 15 punktów przypisano tzw. fakultetom obejmującym 3 przedmioty do wyboru. Nie budzi zastrzeżeń przypisanie punktów ECTS poszczególnym modułom – ogólnouniwersyteckiemu, lektoratom, modułowi wychowania fizycznego, historycznemu, ogólnoakademickiemu i pozostałym modułom wymienionym w Raporcie samooceny.

1.5.5.

W jednostce przypisano punkty ECTS modułom zajęć powiązanych z badaniami naukowymi prowadzonymi przez pracowników naukowo-dydaktycznych w modułach związanych z ocenianym kierunkiem studiów w sposób zgodny z wymaganiami stawianymi przez przepisy rozporządzenia MNISW z 5.10.2011 r. . Powyższa uwaga dotyczy w szczególności modułów I, V i VI oraz modułów VI A-D w odniesieniu do studiów stacjonarnych I stopnia. Natomiast jeśli idzie o studia stacjonarne II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych wymagana korelacja między punktacją ECTS i badaniami na poziomie wymaganym przez prawo została spełniona w modułach II i III. Analiza struktury punktów ECTS wskazuje na to, że więcej niż 50 % punktów jest powiązana z badaniami naukowymi związanymi z kierunkiem, gdyż na studiach stacjonarnych jest to 96 punktów, a na niestacjonarnych 62 punkty. W odniesieniu do liczby punktów ECTS przypisanych modułom do wyboru zob. pkt. 1.5.6.

1.5.6.

Na studiach I stopnia liczba punktów ECTS przypisanych modułom do wyboru wynosi 60 punktów na 180 wszystkich punktów, jakie powinien zebrać absolwent. Stanowi to nieco ponad 30% ogólnej puli punktów ECTS. Podobnie jest na studiach niestacjonarnych I stopnia, na które zaniechano rekrutacji.

Na studiach stacjonarnych II stopnia liczba punktów ECTS przypisanych modułom do wyboru wynosi 57 punktów na 120 wszystkich punktów, jakie powinien zebrać absolwent. Stanowi to nieco ponad 30% ogólnej puli punktów ECTS.

Na studiach niestacjonarnych II stopnia liczba punktów ECTS przypisanych modułom do wyboru wynosi 57 punktów na 120 wszystkich punktów, jakie powinien zebrać absolwent. Stanowi to nieco ponad 30% ogólnej puli punktów ECTS.

Jednostka stwarza możliwość wyboru jednej z 4 specjalności na studiach I i II stopnia. Studenci mają również możliwość wyboru zajęć z języków obcych. W opinii studentów wybór modułów i przedmiotów jest swobodny. Zgodnie z Uchwałą Senatu KUL z dnia 29 stycznia 2015 r. w *sprawie określenia zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, sposobu określania pensum oraz ustalania liczebności grup zajęciowych* w przypadku, gdy zajęcia wybierze niewielka grupa studentów, mogą być one zawieszane, ale studenci mogą wybrać inne zajęcia, co w ich opinii jest zadowalającym rozwiązaniem. Równie pozytywnie ocenili ofertę dydaktyczną w zakresie możliwości elastycznego kształtowania procesu kształcenia zgodnie z zainteresowaniami zawodowymi (poprzez wybór przedmiotów fakultatywnych).

1.5.7. W jednostce wykorzystuje się różnorodne formy zajęć dydaktycznych: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, proseminaria, seminaria, lektoraty, konsultacje, praktyki oraz wizyty w instytucjach – wszystkie dopasowane do zakładanych efektów kształcenia oraz stosowane elastycznie. Zajęcia wszystkich typów zawierają elementy interaktywne stanowiące adekwatne instrumenty osiągnięcia efektów. Dla studiów niestacjonarnych przewidziano 15 zjazdów charakteryzujących się bardzo nierównym obciążeniem studentów. Niektóre zjazdy trwają tylko do 8.20 do 12.30 a inne od 7.30 rano do 20.50. Takie dysproporcje powinny zostać złagodzone. Na studiach stacjonarnych przewidziano w większości przypadków 30 godzin ćwiczeń, a wyjątkowo 45 i 15, co pozwala na przekazywanie umiejętności i kompetencji społecznych. Liczebność grup została wyznaczona uchwałą Senatu KUL nr w sprawie określenia obowiązków nauczycieli akademickich, sposobu określania pensum oraz ustalania liczebności grup zajęciowych (749/II/15) z dnia 29 stycznia 2015 r. Uchwała ta przewiduje obowiązek dopasowania liczby grup do ogólnej liczby studentów na poszczególnych latach studiów. Przewiduje ona minimalną liczbę studentów dla wykładów ogólnouniwersyteckich i misyjnych - 150 osób, dla ćwiczeń, konwersatoriów, seminariów, lektoratów, zajęć z wychowania fizycznego – 20

osób, dla proseminariów, wykładów fakultatywnych, wykładów monograficznych, proseminariów i seminariów licencjackich – 10 osób oraz 6 osób dla seminariów magisterskich.

W zakresie w jakim jest prowadzony na odległość proces dydaktyczny wykorzystuje się platformę e-KUL, która jest wykorzystywana do komunikacji między studentami i prowadzącymi zajęcia w zakresie przekazywania kazusów do rozwiązania oraz sporadycznie elementów testów. Najczęściej platforma ta jest wykorzystywana do informowania o wynikach egzaminów i sprawdzianów. Prowadzący zajęcia są szkoleni w zakresie obsługi systemu przez pracowników Działu Teleinformatycznego. Używany obecnie system zostanie zastąpiony w kolejnym roku akademickim systemem Moodle.

W opinii studentów harmonogram zajęć jest publikowany z odpowiednim dla nich wyprzedzeniem. Jednostka określiła przepisy dotyczące liczebności grup na zajęciach dydaktycznych, która z punktu widzenia studentów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W opinii studentów formy zajęć zostały dobrane prawidłowo do zakładanych efektów kształcenia. Jednostka stwarza możliwość indywidualizacji programu studiów dla osób wybitnie uzdolnionych oraz osób niepełnosprawnych. W opinii studentów organizacja zajęć w ciągu dnia (liczba zajęć oraz przerwy między zajęciami) jest prawidłowa.

1.5.8.

W jednostce przewidziano obowiązek odbywania praktyk w wymiarze 160 godzin dla studiów stacjonarnych I stopnia, 120 godzin dla studiów stacjonarnych II stopnia oraz 80 godzin dla studiów niestacjonarnych II stopnia. Odbywanie praktyk reguluje uchwała Rady Wydziału z 16. 04. 2013 r. oraz Ramowy program praktyk studenckich dla kierunku administracja. Sposób zorganizowania oraz nadzorowania praktyk nie budzi istotnych wątpliwości z wyjątkiem mało rozbudowanej oceny rezultatu praktyk, choć sam przebieg należy uznać za udokumentowany wystarczająco dokładnie w dziennikach praktyk złożonych z kart tygodniowych (w rozbiciu na dni, godziny i czynności). Oceniając realizację praktyk, jednostka ogranicza się do stwierdzenia odbycia praktyk oraz przyjęcia do wiadomości czynności wykonywanych przez praktykanta, jednak bez oceny stopnia spełnienia efektów kształcenia, które zostały określone w sylabusach praktyk udostępnionych ZO. Prawidłowy przebieg praktyk zapewnia ich opiekun, którego rola polega m.in. na zapewnieniu realizacji zakładanych efektów kształcenia. Praktyki są ukierunkowane na poznawanie problemów stosowania prawa administracyjnego, co jest zrozumiałe ze względu na przyjęty w Polsce model administracji publicznej całkowicie podporządkowanej prawu i realizującej zadania wyznaczone przez prawo. Przewiduje się także, że w trakcie praktyki student zapoznaje się ze statutem i innymi przepisami normującymi działalność jednostki, w której odbywa praktykę; zapoznaje się z metodyką pracy stanowisk bezpośrednio współpracujących z elementami, poznaje czynności administracyjne związane z koordynacją stanowiska.

Koncepcja praktyk przewiduje swobodny wybór przez studenta miejsca odbywania praktyk. Prawo wyboru obejmuje możliwość odbywania praktyki w instytucjach nie zamieszczonych na listach instytucji zamieszczonych na stronie internetowej wydziału, biura karier i samorządu studenckiego. Oceny przydatności tych instytucji dokonuje opiekun praktyk. Lista podmiotów współpracujących z jednostką obejmuje 69 organów administracji ogólnej i wyspecjalizowanej, trzy sądy oraz jedna prokuraturę rejonową. Taki dobór instytucji oraz możliwość zapewnienia studentom wystarczającej liczby miejsc do odbycia praktyk nie budzi zastrzeżeń.

Studenci uznali, że zasady odbywania praktyk i związane z nimi procedury są im znane i dostępne - zostały zamieszczone na stronie internetowej Uczelni oraz przedstawione podczas zajęć. Studenci mają możliwość zaliczenia praktyk swoją pracą zawodową, pod warunkiem, że forma zatrudnienia jest zbieżna z profilem kierunku studiów, weryfikuje to opiekun praktyk. Studenci mogą zaliczyć praktyki w wybranym przez siebie miejscu, spoza wskazanych przez Instytut. W opinii studentów organizacja

praktyk w Instytucie Administracji jest prawidłowa.

1.5.9.

W ofercie kształcenia nie ma programów obcojęzycznych, lecz są przedmioty oferowane w języku angielskim. Są to: *Administrative agencies of the USA* (konwersatorium), *American local government*, *bankruptcy law* (wykład) oraz *European law of regional development* (wykład). W ofercie jest także wykład w języku hiszpańskim *Derecho eclesiástico del Estado polaco*. Wszystkie powyższe zajęcia zostały zrealizowane. Wydział współpracuje też z Center for International Legal Studies, jednakże zajęcia oferowane w ramach tej współpracy wydają się bardziej odpowiednie dla studentów prawa niż administracji. Wyrazem umiędzynarodowienia jest też skromny udział studentów z Ukrainy (3 studentów) w programie realizowanym przez jednostkę w ramach programu Erasmus dla Ukrainy.

W opinii studentów jakość zajęć prowadzonych w języku obcym jest zadawalająca. Studenci mogą również w ramach zajęć fakultatywnych wybrać przedmioty prowadzone w języku angielskim. Na Wydziale odbywają się zajęcia prowadzone przez prowadzących z uczelni partnerskich. Studenci Wydziału mogą uczestniczyć w wymianach zagranicznych organizowanych wraz z jednostkami partnerskimi. Informacje na temat możliwości uczestniczenia w dodatkowych wykładach lub wymianach są udostępniane na stronie internetowej Uczelni oraz przekazywane przez prowadzących zajęcia.

1.6.1.

Zasady rekrutacji zostały określone w Uchwale Senatu KUL z dnia z dnia 29.05. 2014 r. w sprawie zasad postępowania rekrutacyjnego na studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w roku akademickim 2015/2016 (740/III/16) oraz w załączniku nr 1. Reguły te nie dotyczą cudzoziemców ani laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego. Kandydaci mogą ubiegać się jednocześnie o przyjęcie na 3 kierunki, jednak mogą być przyjęci tylko na jeden z nich, stosowanie do preferencji przez nich samych określonej oraz stosownie do limitu liczby miejsc przydzielonych na każdy kierunek. Kandydaci, którym odmówiono przyjęcia na kierunki wskazane przez nich jako I lub II rzędu, nie mogą być przyjęci na kierunek III rzędu, co w intencji władz jednostki ma zapobiegać przyjmowaniu kandydatów nie zainteresowanych konkretnym kierunkiem.

W przypadku studiów stacjonarnych I stopnia postępowanie kwalifikacyjne oparte jest na konkursie świadectw dojrzałości z możliwością odwołania od wydziałowej do uczelnianej komisji rekrutacyjnej. W konkursie bierze się pod uwagę przedmioty istotne dla przyszłego pracownika administracji publicznej: historię, zamiennie z wiedzą o społeczeństwie, matematyka lub filozofią (co daje 50% wyniku). W razie zaliczenia więcej niż jednego przedmiotu, bierze się pod uwagę ten, z którego kandydat otrzymał największą liczbę punktów. Po 25 % wyniku w postępowaniu kwalifikacyjnym otrzymuje się za język polski i język nowożytny.

W przypadku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia podstawą przyjęcia kandydata jest konkurs dyplomów oraz rozmowa kwalifikacyjna, przy czym kandydat musi ukończyć studia I lub II stopnia zasadniczo na dowolnym kierunku, gdyż reguły kwalifikacji preferują takie kierunki jak nauki ekonomiczne, czy nauki o polityce ale nie wykluczają innych. Jednakże absolwenci kierunków innych niż administracja muszą w czasie studiów uzupełnić 4 przedmioty: prawoznawstwo, prawo administracyjne ustrojowe i ogólne oraz postępowanie administracyjne. Absolwenci KUL – kierunku administracja – są zwolnieni z rozmowy kwalifikacyjnej, o ile uzyskali na dyplomie średnią 3,5 lub

wyższą. Należy zaproponować uczelni zastosowanie takiego samego kryterium w stosunku do kandydatów z innych uczelni. Wyrazem elastyczności systemu rekrutacji jest to, że konkurs może być zastąpiony rekrutacją z wolnego naboru, jeśli limit miejsc nie zostanie przekroczony o więcej niż 10 %. Zgodnie par. 1 ust. 3 Uchwały „kandydat może ubiegać się o przyjęcie na nie więcej niż trzy kierunki studiów, przy czym może podjąć studia tylko na jednym kierunku”, ze względu na nieuzasadnione ograniczenie prawa do podejmowania studiów na Uczelni. Jest to rozwiązanie racjonalne, gdyż ogranicza przypadkowość wyboru kierunku studiów i racjonalizuje proces rekrutacji. Studenci wypowiedzieli się pozytywnie o zasadach rekrutacji.

1.6.2

W jednostce przewidziano możliwość zaliczenia, decyzją dziekana, efektów kształcenia uzyskanych w innych uczelniach na podstawie potwierdzających to dokumentów. Dokumenty te powinny określać liczbę godzin, opis przedmiotu, literaturę podstawową i uzupełniającą oraz warunki zaliczenia przedmiotu wraz z punktacją ECTS. Zasady potwierdzania efektów kształcenia określa Regulamin potwierdzania efektów uczenia się wprowadzony uchwałą Senatu KUL z dnia z dnia 25 czerwca 2015 r. (755/IV/8). Gwarancją organizacyjną realizacji tego procesu stanowi Centrum ds. Potwierdzania Efektów Uczenia (CPEU). Punktem odniesienia dla oceny efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną są efekty kształcenia określone dla modułów zajęć zgodnie z poziomem, profilem i formą studiów. Instrumentem potwierdzenia realizacji efektów jest egzamin. W przypadku braku zgodności z efektami kształcenia kierunku – student zobowiązany jest do zaliczenia przedmiotu.

1.7.1.

Dla zapewnienia adekwatności metod sprawdzania realizacji efektów kształcenia do zakładanych efektów stworzono odpowiednie ramy regulacyjne. Zarządzenie Rektora KUL z 12 maja 2015 r. w sprawie systemu weryfikacji efektów kształcenia (ROP-0101-43/15) wymaga sprawdzenia, czy zajęcia dydaktyczne oraz metody weryfikacji ich rezultatów prowadzą do osiągnięcia kierunkowych i obszarowych efektów kształcenia z określeniem stopnia ich uzyskania. Reguły te wymagają także oceny, czy zajęcia są prowadzone zgodnie z kartą przedmiotu. Zostały one zapisane w kartach poszczególnych przedmiotów. Stosowane w jednostce metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są zróżnicowane. Są to egzaminy pisemne lub ustne, kolokwia śródsesemestralne, prezentacje multimedialne, rozwiązywanie przypadków, referaty, raporty, prace zaliczeniowe, udział w projektach i aktywność na zajęciach. Prace etapowe oraz dyplomowe nie budzą zastrzeżeń mogących wpłynąć na ocenę spełnienia omawianego kryterium.

Kryteria oceny zostały sformułowane w sylabusach z różnym stopniem dokładności, choć na ogół określają zasady oceniania bardzo szczegółowo i w powiązaniu z efektami kształcenia. Uwaga ta dotyczy także lektoratów i procesu dyplomowania. Stosuje się skalę ocen od 2 do 5, choć w przypadku seminariów stosuje się zaliczenie bez oceny. Do wyjątków należą przypadki, w których sylabusy, zbyt ogólnie określają zasady weryfikacji. Np. sylabus do seminarium „Historia administracji” na rok 2015/2016 (st. niestac. II stopnia) ogranicza się do ogólnego wymogu napisania pracy magisterskiej. Nie ma w nim nic o współpracy studenta z prowadzącym seminarium.

Sylabusy, w tym sylabusy lektoratów, określają, w jakim stopniu należy zrealizować efekty kształcenia (niekiedy w ujęciu procentowym jak np. w przedmiocie „Samorząd terytorialny w UE” na st. niestac. II stopnia), aby otrzymać każdą z ocen przewidzianych w skali ocen. Dostęp do kryteriów oceny oraz powiązań z efektami jest łatwy przez stronę internetową uczelni, gdzie zamieszczono sylabusy. Stosunkowo słaby jest system weryfikacji efektów osiągniętych w czasie praktyk, o czym już wyżej wspomniano w pkt 1.5.8. Słabość ta wynika przede wszystkim z ograniczenia się jednostki do potwierdzenia odbycia oraz przebiegu praktyk bez uwzględnienia stopnia realizacji efektów kształcenia. Metody oceny stosowane na seminariach magisterskich uwzględniają cząstkowe postępy w pisaniu pracy oraz uwzględniają umiejętność stosowania metod badawczych właściwych dla prac magisterskich.

W opinii studentów metody weryfikacji są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Weryfikacja efektów kształcenia uzyskiwanych na praktykach przeprowadzana jest przez weryfikację

dziennika praktyk oraz kontrolę opiekuna praktyk (przede wszystkim podczas rozmowy telefonicznej opiekuna praktyk z pracownikiem odpowiedzialnym za praktykantów). Procedurę dyplomowania określają: *Regulamin studiów* oraz *Zasady dyplomowania na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*. Zgodnie z obowiązującymi przepisami egzamin dyplomowy jest przeprowadzany w formie ustnej, podczas egzaminu student odpowiada na pytania dotyczące pracy dyplomowej oraz ogólnej wiedzy zdobytej podczas studiów. Student ma prawo samodzielnego wyboru tematu pracy dyplomowej i promotora.

1.7.2.

Gwarancją zapewnienia przejrzystości systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia stanowi szczegółowe uregulowanie tej materii w aktach normatywnych KUL oraz jednostki, a także w sylabusach przedmiotów. Wszystkie akty wewnętrzne konstytuujące system oceny oraz sylabusy są łatwo dostępne na stronie internetowej jednostki bez potrzeby posiadania hasła dostępu. Niewielki jest stopień uniformizacji zewnętrznej strony prac etapowych. Oceny z większości przedmiotów są zróżnicowane wg skali przyjętej w jednostce, co pozwala sądzić, że są one wiarygodne. Prace etapowe oraz proces dyplomowania nie zawierają istotnych elementów podważających ich wiarygodność. Skala ocen oraz charakter powiązań między zakładanymi efektami pozwalają egzaminatorom na ocenę stopnia osiągnięcia efektów. Prowadzenie zajęć na odległość nie jest w jednostce samodzielną formą procesu dydaktycznego, lecz ma wyłącznie charakter pomocniczy, np. studenci mogą sprawdzać wyniki egzaminów poprzez platformę internetową. Zatem efekty kształcenia nie są bezpośrednio realizowane ani weryfikowane tą drogą.

W opinii studentów są oni oceniani obiektywnie i sprawiedliwie. Studenci otrzymują informację o wynikach egzaminu w terminie ok. siedmiu dni od daty jego przeprowadzenia, w opinii studentów proces przekazywania informacji zwrotnej w zakresie wyników egzaminów jest prawidłowy. Studenci stwierdzili, że są informowani o terminach egzaminów, w tym poprawkowych z wyprzedzeniem, co umożliwia odpowiednie przygotowanie się. Na wizytowanym kierunku nie są wykorzystywane metody kształcenia na odległość.

Uzasadnienie

Ad. 1.1. Istnieje pełna merytoryczna zgodność pomiędzy przejętą w jednostce koncepcją kształcenia a misją i celami zawartymi w strategii jej rozwoju. Realizowana w jednostce polityka jakości omówiona w pkt. 6.1.1. pozwala na osiągnięcie w praktyce zakładanej koncepcji kształcenia. Koncepcja ta wykorzystuje wzorce krajowe i międzynarodowe właściwe dla kierunku administracja.

Ad. 1.2 Dynamiczne podejście jednostki do kierunków rozwoju jest uzasadnione tym, że administracja publiczna, jej struktura i funkcjonowanie są całkowicie uzależnione od aktualnego stanu prawnego, gdyż polski prawodawca odrzucił koncepcję menadżerską administracji, przyjmując koncepcję, wg której administracja publiczna wykonuje wyłącznie zadania wskazane przez prawo i działa wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Zatem rozwój kształcenia musi nadążać za zmianami cywilizacyjnymi oraz zmianami wynikającymi m.in. ze zmieniających się koncepcji administrowania przyjmowanych przez kolejne rządy, co stanowi naturalną konsekwencję konstytucyjnej zasady państwa prawa.

Ad.1. 3. Przyporządkowanie kierunku dziedzinie nauk prawnych, obszarowi nauk społecznych oraz dyscyplinie nauk o administracji jako dyscyplinie wiodącej i prawa jako dyscypliny pomocniczej jest zgodne z przepisami rozporządzenia MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. nr 179, poz. 1065 z 2011 r.).

Ad 1.4 Efekty kształcenia należy uznać za spójne z efektami wyznaczonymi dla obszaru, poziomu i profilu ogólnokadernickiego. Są one przejrzyste i weryfikowalne.

Ad. 1.5.2. Analiza treści programowych wskazuje na to, że zapewniają one realizację zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia zapewniła też ich zgodność ze stanem wiedzy właściwym dla obecnego etapu rozwoju administracji publicznej.

Ad. 1.5.3. Analiza metod kształcenia prowadzi do wniosku, że pozwalają one osiągać zakładane efekty kształcenia. Jednak stosunkowo słabą stroną doboru metod kształcenia jest niski udział studentów w badaniach naukowych.

1.5.4. Korelacja pomiędzy czasem trwania studiów a systemem przydzielania punktów ECTS

poszczególnym jednostkom procesu dydaktycznego nie budzi zastrzeżeń i jest zgodna z przepisami prawa.

1.5.5. System punktacji przyjęty w jednostce jest zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra NiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. nr 243 z 2011 r.).

Ad. 1.5.6. Analiza proporcji pomiędzy punktami ECTS przypisanymi modułom do wyboru a ogólną pulą punktów ECTS wskazuje na to, że wymóg 30 % został spełniony dla studiów stacjonarnych I i II stopnia oraz studiów niestacjonarnych II stopnia.

Ad. 1.5.7. Formy zajęć dydaktycznych stosowane w jednostce, ich organizacja oraz liczebność grup pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Kształcenie na odległość ma znaczenie tylko pomocnicze. Spełnia ono wymagania stawiane przez prawo.

Ad. 1.5.8. Praktyki są w jednostce organizowane w sposób, który oparty jest na dobrej organizacji, w tym właściwym doborze czasu i miejsca odbywania praktyk, i klarownych efektach kształcenia. Sposób weryfikacji efektów kształcenia nie uwzględnia stopnia ich spełnienia.

1.6.1 Zasady rekrutacji zawierają w sobie elementy doboru pod kątem przydatności kandydata do danego typu studiów, ponieważ przedmioty brane pod uwagę w konkursie świadectw lub dyplomów są istotne z punktu widzenia kierunku administracja. Dalsze progi doboru zawierają się w nieprzyjmowaniu na kierunek III rzędu (wskazanego jako trzecia opcja przez kandydata) tych kandydatów, którym odmówiono przyjęcia na studia I i II rzędu oraz przez wyznaczenie limitu miejsc na dany kierunek.

Zasady rekrutacji zawierają pewne elementy dyskryminacyjne przejawiające się w faworyzowaniu własnych absolwentów. Za element wyrównujący szanse można uznać uprzywilejowanie laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego zwolnionych z postępowania konkursowego oraz z opłat egzaminacyjnych

1.6.2. Uczelnia posiada regulacje wewnętrzne określające zasady potwierdzania efektów kształcenia. System ten jest logiczny i przejrzysty. Pozwala on na dokonanie oceny adekwatności pozauczelnianych osiągnięć studenta do efektów kształcenia założonych dla kierunku administracja.

1.7.1. Istniejące w jednostce ramy regulacyjne weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia oraz praktyka weryfikacji pozwalają na skuteczną weryfikację wszystkich efektów kształcenia, z zastrzeżeniem dotyczącym praktyk (zob. pkt 1.5.8.)

1.7.2. Stworzony w jednostce system oceny należy uznać za przejrzysty, choć jak świadczy o tym przykład praktyk nie zawsze konsekwentnie przestrzegany.

Zalecenia

Ad. 1.5.3 Należy zalecić stworzenie warunków do zwiększenia udział studentów II stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych, w badaniach naukowych.

Ad. 1.5.8. Należy uwzględnić stopień spełnienia efektów kształcenia w ocenie praktyk, ponieważ obecnie kryterium to nie jest uwzględniane.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do

prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwiła właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

Ocena: w pełni

Opis:

2.1.

Zgodnie z Raportem samooceny do minimum kadrowego kierunku „administracja” Uczelnia zgłosiła 20 nauczycieli akademickich, w tym 12 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 8 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku, Dorobek naukowy nauczycieli akademickich obejmuje obszar nauk społecznych, dziedzina nauk prawnych, dyscyplina naukowa - prawo, obszar nauk społecznych, dziedzina nauk prawnych, dyscyplina naukowa - nauki o administracji. Jest relewantny względem efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku studiów, poziomu I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Podkreślić należy, że dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w ramach poszczególnych modułów kształcenia jest zgodny z proponowanymi przedmiotami kształcenia, co gwarantuje realizację efektów kształcenia w zakresie wiedzy. Sprawdzone również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które zgłoszono do minimum kadrowego na kierunku „administracja”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w **§ 13 ust. 1**, **§ 13 ust. 2** oraz **§ 14 ust. 1** i **§ 15 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370). ZO PKA zaliczył do minimum kadrowego kierunku administracja, prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim 14 nauczycieli akademickich spośród 14 zgłoszonych przez Jednostkę prowadzącą oceniany kierunek, w tym 9 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowe lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz 5 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Nauczyciele akademicy zaliczeni przez ZO do minimum kadrowego posiadają zapewniający realizację programu kształcenia dorobek naukowy w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, w którym został umieszczony oceniany kierunek, w dyscyplinie prawo i nauki o administracji, do której odnoszą się efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku oraz spełniają pozostałe warunki określone w **§ 13 ust. 1**, **§ 13 ust. 2** oraz **§ 14 ust. 1** i **§ 15 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa

Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.). Spośród 14 zgłoszonych nauczycieli akademickich 4 posiada dorobek naukowy w dyscyplinie prawo, 10 w dyscyplinie prawo i nauki o administracji. ZO PKA zaliczył do minimum kadrowego kierunku administracja, prowadzonego na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim 12 nauczycieli akademickich spośród 12 zgłoszonych przez Jednostkę prowadzącą oceniany kierunek, w tym 9 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowe lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz 3 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Nauczyciele akademicy zaliczeni przez ZO do minimum kadrowego posiadają zapewniający realizację programu kształcenia dorobek naukowy w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, w którym został umieszczony oceniany kierunek, w dyscyplinie prawo i nauki o administracji, do której odnoszą się efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku oraz spełniają pozostałe warunki określone w **§ 13 ust. 1, § 13 ust. 2** oraz **§ 14 ust. 1** i **§ 15 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.). Spośród 12 zgłoszonych nauczycieli akademickich 4 posiada dorobek naukowy w dyscyplinie prawo, a 8 w dyscyplinie prawo i nauki o administracji. Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.); i wynosi ok. 1:83

2.2

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowa, a także pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest zgodny z zakresem kształcenia. 37 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na studiach pierwszego stopnia i 29 na studiach drugiego stopnia, posiada dorobek naukowy oraz kwalifikacje, które są adekwatne do programu kształcenia, a także do realizacji zakładanych efektów kształcenia na wyżej wymienionym kierunku studiów. Podkreślić należy, że rozbudowany zestaw przedmiotów fakultatywnych jest wyraźnie dostosowany do kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich. Wiedza i doświadczenie wynikające z badań naukowych jest przenoszona na grunt dydaktyki. SeminaRIA licencjackie i magisterskie prowadzone są w zakresach prowadzonych badań, zgodnie z profilem dorobku naukowego, kwalifikacjami i specjalizacją. Część pracowników uzupełnia proces kształcenia korzystając z narzędzi e-learningu na platformie e-KUL – oprócz najprostszych zastosowań (komunikacja z prowadzącym zajęcia, informowanie o wynikach testów i kolokwii oraz uzyskanych wynikach i ocenach cząstkowych), stosowane są testy do samokształcenia, zadania (casusy) do samodzielnego rozwiązania, niekiedy cząstkowe testy sprawdzające wiadomości. Do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem technologii e-learningowej nauczyciele akademicy są przygotowywani przez pracowników Działu Teleinformatycznego KUL. W trakcie przeprowadzonych hospitacji ocenie poddano zarówno przygotowanie merytoryczne zajęć, dobór i przygotowanie materiałów sposób ich prezentacji, wykorzystanie środków audiowizualnych oraz dobór metod dydaktycznych. Z przeprowadzonych hospitacji wynika kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Podkreślić należy dobry kontakt nauczycieli akademickich ze studentami.

2.3

Zasady polityki kadrowej reguluje zarządzenie Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego z dnia 30.01.2014 r. w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich (ROP-0101-18/14), z późn. zm. Polityka kadrowa uwzględnia wyniki oceny nauczycieli akademickich w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Pracownicy naukowo-dydaktyczni są poddawani okresowej ocenie. Ponadto wprowadzony został ogólnouniwersytecki motywacyjny system wynagradzania pracowników naukowo-dydaktycznych. Warto podkreślić, że w ostatnich latach nastąpił dynamiczny rozwój kadry, o czym świadczy uzyskanie stopni doktora habilitowanego oraz doktora. Po przeanalizowaniu dokumentacji przedstawionej Zespołowi Oceniającemu przez Władze Uczelni,

należy stwierdzić, że sytuacja kadrowa na kierunku *administracja* wykazuje wyraźną stabilność. Realizowany jest główny cel polityki kadrowej, którym jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry w zakresie kolejnych stopni naukowych oraz ciągłość procesu poszukiwania i zatrudniania kadr o wyjątkowych walorach naukowo-dydaktycznych – wzmacniających i uzupełniających dyscypliny naukowe w Uczelni. Podkreślić należy, że w ciągu ostatnich pięciu lat rozwój kadry naukowej w wizytowanej jednostce to 20 doktoratów, 29 habilitacji i 3 tytuły profesorskie.

2.4

Na podstawie przedstawionych dokumentów, a w szczególności wykazu publikacji i charakterystyki dorobku naukowego poszczególnych pracowników stwierdzono, że w wielu przypadkach prowadzone badania naukowe są skorelowane z obszarem prowadzonych zajęć. Dotyczy to zwłaszcza takich obszarów jak szerokie, materialne i proceduralne aspekty prawa administracyjnego, nauki administracji, administracji ochrony środowiska, teorii organizacji i zarządzania. Potwierdzeniem tego są publikacje naukowe: monografie, artykuły, recenzje, hasła encyklopedyczne. Pracownicy Instytutu aktywnie uczestniczą w konferencjach naukowych jako prelegenci, przewodniczący sesji naukowych, a także organizatorzy.

2.5

Z charakterystyki zakresu badań naukowych prowadzonych w Instytucie Administracji wynika, że są one prowadzone w grupie dyscyplin naukowych ściśle powiązanych z przedmiotem działalności statutowej jednostki. Najważniejsze obszary badawcze to m.in.: historia administracji, nauka administracji, teoria organizacji i zarządzania, prawo administracyjne, publiczne prawo gospodarcze, prawo ochrony konkurencji i konsumentów, informatyzacja administracji, prawo technologii informatycznych, ochrona danych osobowych, prawo ochrony środowiska. Umożliwia to i znajduje odzwierciedlenie w kształtowaniu treści programowych przedmiotów fakultatywnych.

Badania naukowe prowadzone są także w ramach współpracy międzynarodowej. Wizytowana Jednostka współpracuje w ramach Wschodnioeuropejskiej Sieci Uniwersytetów. Sieć ta skupia w sobie Uniwersytety z czterech państw Wschodniej Europy: Białorusi, Ukrainy, Gruzji i Mołdawii. Jak stwierdzono w raporcie samooceny „Celem stworzenia Sieci była partnerska współpraca w zakresie prowadzenia badań naukowych, kształcenia studentów oraz rozwijania kontaktów akademickich. Dokonywane jest to poprzez szereg działań, między innymi przez wspólne aplikowanie o międzynarodowe granty i projekty badawcze, wymianę usług badawczych i wdrożeniowych, korzystanie z infrastruktury, realizację wspólnych przedsięwzięć dydaktycznych – na przykład opracowanie programów międzynarodowych studiów, wymianę studentów i pracowników naukowych czy przygotowywanie i wydawanie wspólnych publikacji naukowych”. Tego typu działania wpływają bezpośrednio i pośrednio na kształtowanie programu kształcenia. Umożliwiają nabywanie nowych doświadczeń i wiedzy przez jej pracowników i studentów.

Odrębną kwestią jest wykorzystywanie prowadzonych badań do realizacji kształcenia. O ile rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku, to problematyczna jest kwestia w jego realizacji.

Z przedstawionych informacji zamieszczonych w raporcie samooceny zweryfikowanych w trakcie spotkania i rozmów z pracownikami wynika, że w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, jest realizowane. Nauczyciele akademicy dobierają metody i formy pracy odpowiednie do treści kształcenia w taki sposób, aby umożliwić uzyskanie zakładanych efektów kształcenia, w tym przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze. Ma w tym pomóc wzbogacenie tradycyjnego m nauczania o metody praktyczne, jak redagowanie pism procesowych czy interpretacja glos, rozwiązywanie casusów oraz wystąpienia publiczne związane z prezentacją wyników prowadzonych badań i analiz.

Równocześnie z informacji zawartych w raporcie samooceny nie wynika, czy i w jaki zakresie realizowany jest udział studentów w prowadzeniu badań naukowych, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów. Ponieważ oceniany kierunek jest prowadzony na poziomie studiów drugiego stopnia udział studentów w badaniach prowadzonych w Jednostce i w prezentacji/publikacji ich wyników jest istotnym elementem kształcenia, a dokonanie oceny w tym zakresie jest obligatoryjne. Na podstawie rozmów z nauczycielami akademickimi uzyskano informacje, że na wizytowanym kierunku studiów działa Koło Naukowe Studentów

Administracji KUL, a studenci działający w nim współuczestniczą w realizacji konferencji naukowych. Jako przykład wskazywano na konferencję naukową pt. „Reformy ustrojowe w Polsce. 1989-1998-?” zorganizowaną 9 maja 2014 r., Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. Bodźce prawno – finansowe w prowadzeniu działalności gospodarczej. Zachęty i utrudnienia., zorganizowaną 8 maja 2015 r., a także przygotowywaną aktualnie ogólnopolską konferencję naukową „Aktualne problemy prawa socjalnego”, 13 maja 2016r.

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy – zapewniający realizację programu studiów, a struktura ich kwalifikacji i proporcja w stosunku do liczby studentów odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów.

Dorobek naukowy pracowników stanowiących minimum kadrowa, a także pozostałych nauczycieli akademickich jest zgodny z zakresem kształcenia.

Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór i rozwój kadry.

Badania naukowe, realizowane przez nauczycieli akademickich są prowadzone w zakresie obszarów wiedzy, odpowiadających obszarowi kształcenia.

Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia.

Zalecenia – W korelacji z oceną zawarta w pkt. 1.5.3 niniejszego raportu, zalecenia dotyczą włączenia studentów w szerszym zakresie w prowadzenie badań oraz w system komunikacji naukowej np. poprzez publikowanie wyników badań.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

Ocena - w pełni

Opis

3.1

Formy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi są zróżnicowane i rozbudowane. Zasady współpracy z otoczeniem określa Uchwała Rady Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie udziału interesariuszy w procesie podnoszenia i zapewniania jakości kształcenia. Przewidziano w nim zasady współpracy z interesariuszami wewnętrznymi, zewnętrznymi, Zespołem ds. Współpracy z Interesariuszami Zewnętrznymi, Radą Ekspertów i Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia. Z informacji uzyskanych od Władz wizytowanej jednostki wynika, że z punktu widzenia kształtowania programu studiów, znaczącą rolę odgrywa Kapituła Ekspertów, która została powołana na posiedzeniu Rady Wydziału prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji w dniu 12 marca 2013 r., jako stałe ciało opiniotwórcze tworzone na Wydziale programów. W spotkaniach Kapituły Ekspertów uczestniczą przedstawiciele wielu instytucji, między innymi Oddziału Krajowej Izby Doradców Podatkowych, Prokuratury Apelacyjnej, Prokuratury Okręgowej, Sadu Apelacyjnego, Izby Skarbowej, Zakładów Azotowych PUŁAWY S.A., Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, Przedstawiciele Prezydenta Miasta Lublin. Ostatnie spotkanie miało miejsce 29 czerwca 2015 roku, w trakcie którego omawiano problemy związane z kształceniem studentów, programem studiów i

praktyk. W trakcie spotkania zwrócono uwagę na potrzebę dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy i położenie nacisku na przedmioty praktyczne. Wydział w ramach organizacji praktyk zawodowych współpracuje z urzędami administracji rządowej oraz samorządowej, a także z sądownictwem powszechnym i administracyjnym różnych instancji, podmiotami gospodarczymi oraz jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego w regionie. Jednostka współpracuje także ze Stowarzyszeniem Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa. W ramach tej współpracy następuje integrowanie i promowanie absolwentów wszystkich kierunków studiów Wydziału Prawa, w tym Administracji oraz jego wszechstronne wspieranie. Jednostka współpracuje także z Centrum Badań ADR - „Prawo i Gospodarka”, Konsorcjum „Bezpieczeństwo Gospodarcze Polski”, Lubelskim Centrum Arbitrażu i Mediacji, Centrum Prawa Amerykańskiego, Ośrodkiem Doskonalenia Umiejętności Prawniczych, Centrum Badań nad Europejskim Prawem i Polityką Migracyjną, Centrum Informatyki Prawniczej, Szkołą Prawa Ukraińskiego, Uniwersytecką Poradnią Prawną KUL. Istotnym elementem współpracy z otoczeniem są również dodatkowe praktyki i staże realizowane poprzez jednostki uniwersyteckie, takie jak Biuro Karier KUL.

3. 2

Wydział nie prowadzi studiów we współpracy ani z udziałem podmiotów zewnętrznych

Uzasadnienie

Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, jest wszechstronna i intensywna. Udział przedstawicieli tego otoczenia i przyjęte w wizytowanej jednostce formy współpracy gwarantują efektywny wpływ otoczenia na formułowanie programów kształcenia, określanie efektów kształcenia, i organizację praktyk zawodowych.

Zalecenia - brak

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólniakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwi studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

Ocena: w pełni

Opis:

4.1.

Jednostka korzysta z pomieszczeń w Collegium Iuridicum oraz w Collegium Jana Pawła II. Na organizację sesji naukowych z bazy dydaktycznej Uczelni, Instytut może korzystać z sal w Centrum Transferu Wiedzy: CTW-102, CTW-104, CTW-302, CTW-304, CTW-113, CTW-114, CTW-408 oraz Auli Prymasa Wyszyńskiego w Gmachu Głównym.

Baza lokalowa wygląda następująco: sale budynku Collegium Iuridicum: 4 wykładowe - CI 300, 175,00 m² [207 miejsc]; CI 302, 112,00 m² [107 miejsc]; CI 102, 112,00 m² [104 miejsc]; CI 103,

109,00 m² [107 miejsc]; CI 100, 60,00 m² [41 miejsc]; CI 200, 76,00 m² [53 miejsc]; CI 201, 62,00 m² [43 miejsc]; CI 202, 56,00 m² [45 miejsc]; CI 204, 112,00 m² [74 miejsc]; CI 205, 55,00 m² [44 miejsc]; CI 206, 55,00 m² [45 miejsc]; CI 303, 55,00 m² [47 miejsc]; CI 304, 55,00 m² [46 miejsc]; sale seminaryjne – CI 101, 24,00 m² [20]; CI 301, 15,00 m² [8 miejsc];

sale w budynku Collegium Jana Pawła II: 6 wykładowych – C-101, 360,00 m² [370 miejsc]; C-503, 51,30 m² [56 miejsc]; C-601, 42,00 m² [34 miejsc]; C-613, 123,70 m² [135 miejsc]; sale seminaryjne – 5 (C-517, 17,00 m² [16 miejsc]; C-524, 17,00 m² [20 miejsc]; C-526, 17,00 m² [30 miejsc]; C-713, 17,00 m² [24 miejsc]; C-717, 17,00 m² [27 miejsc]; pracownie komputerowe: 512, 57,96 m² [16 stanowisk], 703, 34,2 m² [18 stanowisk].

Studenci mają dostęp do 88 komputerów i Internetu w pracowniach komputerowych Wydziału, bibliotece, w akademikach studenckich, a także na korytarzach w Collegium Iuridicum (3 miejsca po 1 stanowisku), Collegium Jana Pawła II (2 miejsca po 3 stanowiska), Collegium Norwidianum (1 miejsce z 3 stanowiskami) oraz w holu Gmachu Głównego KUL (2 miejsca po 3 stanowiska).

W opinii studentów baza dydaktyczna jest dostosowana do form zajęć, sale są wystarczająco duże, aby zajęcia były realizowane w komfortowych warunkach. Przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej nie wyrażali zastrzeżeń na temat infrastruktury budynku. Infrastruktura uczelni jest udostępniana studentom także na działalność dodatkową (np. w ramach projektów kół naukowych). Uczelnia podejmuje działania w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, np. windy w budynkach uczelni, sanitariaty. W opinii studentów dostęp do Internetu w budynkach Wydziału jest adekwatny do ich potrzeb.

4.2

Studenci mają dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, której katalog daje jednoczesny dostęp do informacji o zbiorach innych bibliotek naukowych: Biblioteki Głównej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego, Biblioteki Politechniki Lubelskiej i Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wirtualny Katalog umożliwia równoczesne wyszukiwanie we wszystkich pięciu katalogach wyżej wymienionych bibliotek. Dzięki temu można szybciej zlokalizować poszukiwane publikacje. Złożenie zamówienia jest możliwe poprzez połączenie się z katalogiem wybranej biblioteki, zgodnie z zasadami w niej obowiązującymi. Studenci mają do dyspozycji bibliotekę Instytutu Administracji i Instytutu Europeistyki z czytelnią – 1937 (liczba książek), 453 (liczba woluminów czasopism), 25 tytułów czasopism; 10 stanowisk komputerowych. Ponadto studenci mają do dyspozycji bibliotekę Instytutu Prawa i Prawa Kanonicznego z czytelnią w Collegium Jana Pawła II. W poszczególnych katedrach znajduje się podstawowy księgozbiór, z którego korzystają studenci. W bibliotece znajduje się literatura wymagana i zalecana przez nauczycieli akademickich, jednakże w opinii studentów liczba dostępnych egzemplarzy literatury, która jest wymagana przez prowadzących zajęcia, jest niewystarczająca. Godziny otwarcia zostały dostosowane zarówno do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych, a także liczba stanowisk do samodzielnej pracy oraz stanowisk komputerowych jest wystarczająca dla liczby studentów Instytutu. System wypożyczeń działa prawidłowo.

4.3

Na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II funkcjonuje platforma e-KUL. Umożliwia ona wsparcie tradycyjnego nauczania poprzez wprowadzenie elementów zdalnej nauki. Na potrzeby e-learningu tworzone są grupy studentów wpisanych na konkretne zajęcia. Z tych grup można również korzystać w narzędziach komunikacyjnych.

e-KUL umożliwia:

-dystrybucję materiałów i pomocy dydaktycznych w postaci elektronicznej (pliki tekstowe, filmy, zdjęcia);

-złożony system testów i zadań do nauki i kontroli osiągnięć studenta;

-organizację materiału dydaktycznego w moduły oraz terminarz zaliczeń.

Dział Teleinformatyczny prowadzi dla pracowników naukowo-dydaktycznych warsztaty z zakresu

wykorzystania platformy e-KUL w dydaktyce.

Uczelnia określiła przepisy dotyczące realizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (za pomocą platformy e – KUL), jednak na kierunku administracja nie wykorzystuje się tej metody prowadzenia zajęć.

Uzasadnienie

Zespół Oceniający PKA oraz studenci pozytywnie opiniują infrastrukturę dydaktyczną uczelni. Infrastruktura i wyposażenie jest adekwatne do wykorzystywanego w pracy zawodowej i pozwala na wykonywanie prac wynikających z programu studiów. System wypożyczeń działa prawidłowo. Funkcjonowanie biblioteki spełnia oczekiwania studentów.

Zalecenia

Zaleca się dokonanie analizy najczęściej wypożyczanych publikacji przez studentów administracji oraz zwrócenie uwagi na liczbę egzemplarzy literatury dostępnej w bibliotece, która jest wymagana od studentów podczas zajęć.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Ocena: w pełni

Opis:

5.1

Nauczyciele akademicki i przedstawiciele władz uczelni i wydziału mają dyżury w wymiarze satysfakcjonującym studentów. Studenci pozytywnie oceniają wsparcie nauczycieli akademickich w procesie zdobywania efektów kształcenia, w tym możliwość dodatkowych konsultacji oraz otrzymania dodatkowych materiałów. Za pośrednictwem prowadzących zajęcia i opiekunów roku, studenci mają możliwość otrzymania wsparcia od członków samorządu studenckiego i Władz Uczelni na dyżurach; w opinii studentów system ten jest skuteczny.

Studenci wybitnie uzdolnieni mają możliwość wnioskowania o indywidualizację procesu kształcenia zgodnie z przyjętym *Regulaminem studiów*. ITS polega na rozszerzeniu zakresu wiedzy i umiejętności w ramach studiowanego kierunku na podstawie prawa do korzystania z oferty dydaktycznej całego Uniwersytetu lub na możliwości włączenia studentów w prace badawcze pod opieką nauczyciela akademickiego, wyznaczonego przez Dziekana. Studenci mogą również uczestniczyć w pracach kół naukowych, ubiegać się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów i stypendium z własnego funduszu stypendialnego. Zasady przyznawania stypendiów są znane

studentom oraz powszechnie dostępne - zamieszczone są na stronie internetowej.

Możliwość wyboru promotora i tematu pracy dyplomowej przez studentów jest dowolna, co więcej podkreślili oni, że wysoko cenią wsparcie udzielane im przez nauczycieli akademickich podczas przygotowywania prac dyplomowych. Uczelnia określiła przepisy dotyczące realizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jednakże na kierunku administracja nie wykorzystuje się tej metody prowadzenia zajęć.

Rektor w porozumieniu z samorządem studenckim zgodnie z art. 186 ust. 1 ustalił *Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom i doktorantom Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II* (dalej: regulamin pomocy materialnej). Zgodnie z Regulaminem przyznawania pomocy materialnej samorząd studencki może zawniekskować o powołanie komisji stypendialnych i przekazanie jej uprawnień do przyznawania świadczeń. Świadczenia o charakterze socjalnym przyznaje Komisja Stypendialna, natomiast stypendium rektora dla najlepszych studentów przyznaje Proroktor ds. studenckich. Odwołania oraz wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy o stypendium Rektora dla najlepszych studentów rozpatruje Odwoławcza Komisja Stypendialna KUL.

Należy zwrócić uwagę, iż studenci w Odwoławczej Komisji Stypendialnej nie stanowią większości składu (dwóch pracowników, dwóch doktorantów, czterech studentów), natomiast zgodnie z art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym studenci powinni stanowić większość składu komisji. Podział Funduszu Pomocy Materialnej został dokonany zgodnie z wymogami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z par. 14 ust. 4 regulaminem pomocy materialnej wysokość dochodu na osobę w rodzinie i doktoranta, uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego ustala proroktor ds. studenckich w porozumieniu z Komisją Stypendialną, natomiast zgodnie z art. 179 ust. 2 winno to być uzgodnione z Samorządem Studenckim. Mimo iż w Komisji Stypendialnej są powołane osoby, które zgodnie z regulaminem Samorządu Studenckiego mają kompetencje do wypowiedzania się w tej sprawie, zastąpienie Samorządu Studenckiego Komisją Stypendialną nie jest realizacją dyspozycji wskazanej w art. 179 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ponieważ w głosowaniu nad stanowiskiem w tej sprawie w ramach Komisji, przedstawiciele studentów mogą zostać przegłosowani, z uwagi na fakt, że obecnie nie stanowią w niej większości składu. Samorząd Studencki uczestniczy w tworzeniu wewnętrznie obowiązujących aktów prawnych, wzorów wniosków. Pomimo że aktualny system pomocy materialnej jest skuteczny i wydajny, w powyższym zakresie wymaga on dostosowania do przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W ramach Własnego Funduszu Stypendialnego Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II przyznawane są stypendia dla studentów spełniających kryteria do otrzymania świadczeń pomocy materialnej, jednakże nieuprawnionych do ich pobierania (zarówno o charakterze socjalnym, jak i motywacyjnym). Studenci mogą korzystać z domów studenckich Uniwersytetu. W opinii studentów warunki mieszkania w domach studenckich są dobre.

Wewnętrznie obowiązujące akty prawne regulujące zasady pobierania opłat za usługi edukacyjne oraz przepisy umów zawieranych ze studentami są zgodne z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Wątpliwości budzi par. 28 ust. 3 *Regulaminu studiów*, zgodnie z którym w przypadku usprawiedliwionej nieobecności na zajęciach dydaktycznych, przekraczającej 4 tygodnie, Dziekan z urzędu udziela urlopu na okres semestru lub roku. Należy podkreślić, że zgodnie z przyjętymi w Uczelni rozwiązaniami, podczas urlopu od zajęć student traci prawo do pobierania pomocy materialnej. Wątpliwości może budzić korelacja pomiędzy skierowaniem studenta bez jego wniosku na urlop, a zatem również odebranie prawa do pomocy materialnej, na podstawie decyzji Dziekana podejmowanej obligatoryjnie w przypadku usprawiedliwionej nieobecności na zajęciach dydaktycznych, przekraczającej 4 tygodnie.

5.2

Studenci mają możliwość udziału w krajowych (program MOST) i międzynarodowych programach mobilności studenckiej. Liczba studentów zainteresowanych programami nieznacznie spada (w programie MOST w roku akademickim 2012/2013 uczestniczyła jedna osoba, w kolejnych latach studenci nie uczestniczyli w programie; w ramach ERASMUS + 2012/2013 wyjechały 2 osoby, w 2013/2014 – 5, w 2014/2015 - 2). Studenci jako przyczynę braku zainteresowania programami wskazali dużą liczbę zajęć do zrealizowania w toku studiów. W ich opinii udział w programach jest dodatkowym, zbyt dużym obciążeniem. Informacje na temat zasad rekrutacji na oferowane wyjazdy są powszechnie dostępne i znane, a także zapewniają sprawiedliwe i równe szanse uczestnictwa w wymianach, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu. Jednostka oferuje wyjazdy w ramach

programu ERASMUS+ oraz w ramach umów bilateralnych zawieranych przez Uczelnię. Studenci pozytywnie oceniają pracę koordynatora programu ERASMUS + . Studenci uznali, że oferta oferowanych programów stypendialnych jest adekwatna do ich potrzeb (w zakresie podpisanych przez uczelnię umów) oraz oceniają ją pozytywnie. Oceniana jednostka w pełni respektuje zasadę uznawalności osiągnięć w ramach programu ERASMUS+, nie stwarzając w tym zakresie problemów.

Studenci otrzymują informację na temat możliwości udziału w programach mobilności studenckiej za pośrednictwem strony internetowej uczelni, profilu uczelni na portalu społecznościowym, od prowadzących zajęcia oraz podczas organizowanego Dnia Erasmus + na KUL, w ramach którego studenci, którzy brali udział w wymianie, mogą podzielić się swoimi doświadczeniami. Studenci mogą również zapoznać się z wynikami ankiet byłych stypendystów programu Erasmus +.

5.3

Ważną rolę we wsparciu studentów w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym odgrywa w Uczelni Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów KUL, które udostępnia studentom i absolwentom oferty pracy, praktyk i staży. Pracownicy biura przygotowują programy stażowe, m. in. w ramach projektu: „Najlepsi u Najlepszych” (celem projektu była promocja utalentowanych studentów KUL w środowisku biznesowym oraz skierowanie ich na staże w różnych działach, m.in. rachunkowości, kadr i płac, prawnym, analiz i controllingu, HR, finansów). Biuro prowadzi również dodatkowe warsztaty z zakresu umiejętności miękkich, otwarte wykłady praktyków i pracodawców, dokonuje analizy ofert pracy oraz planów zawodowych absolwentów. Ponadto prowadzi doradztwo zawodowe dla studentów i absolwentów oraz organizuje Studenckie Targi Pracy i Praktyk. Jednostka prowadzi badanie losów zawodowych absolwentów (po roku, 3. i 5. latach) oraz współpracuje w tym zakresie z Uczelnianą Radą ds. Jakości Kształcenia. Biuro prowadzi bardzo dobrą politykę promocyjną (strona internetowa, profil na portalu społecznościowym, oraz poprzez materiały promocyjne).

Uczelnia wspiera działania studentów na rzecz nawiązywania współpracy z otoczeniem społecznym i kulturalnym, m.in. inicjatywy członków studenckich kół naukowych, zarówno poprzez dofinansowanie projektów studenckich, jak i pomocy w nawiązywaniu współpracy. Oprócz licznych konferencji organizowanych przez jednostkę oraz samorząd studencki studenci mają możliwość nawiązywania kontaktu ze przedstawicielami pracodawców poprzez kontakty prowadzących zajęcia. Studenci mają również możliwość uczestniczenia w spotkaniach osób wizytujących z uczelni partnerskich.

Samorząd Studencki może ubiegać się o dofinansowanie projektów i korzystać z pomieszczeń w przypadku organizacji swoich wydarzeń, w ocenie przedstawicieli Samorządu wsparcie, które jest im udzielane, jest wystarczające. Członkowie Samorządu pozytywnie ocenili współpracę z Władzami Wydziału i Uczelni.

5.4

Studenci niepełnosprawni mogą korzystać z pomocy Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych, którego zadaniem jest udzielanie wsparcia oraz pomoc w ich indywidualnych problemach. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia m.in. dzięki regulaminowej instytucji Indywidualnego Organizacji Studiów. Dzięki temu studenci niepełnosprawni mogą dopasować plan toku studiów do swoich indywidualnych potrzeb. W ramach IOS studenci mogą wnioskować również o zmianę formy zaliczenia.

Studenci mogą również wnioskować o zakup sprzętu informatycznego oraz o pomoc w uzyskaniu dodatkowych materiałów.

Zajęcia w grupach, w których uczestniczą osoby niepełnosprawne odbywają się w budynku, który jest dostosowany do ich potrzeb. Studenci mogą korzystać z Centrum Adaptacji Materiałów Dydaktycznych dla Niewidomych i Centrum Edukacji Niesłyszących i Słabosłyszących, planowane jest również otwarcie centrum, w którym studenci niepełnosprawni będą mogli odpocząć w przerwach między zajęciami. Nazwy sal są w większości oznakowane językiem Braille'a, a w niektórych z nich zainstalowane są pętle indukcyjne dla osób słabosłyszących. Studenci niepełnosprawni mogą otrzymać stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych.

5.5

Studenci obecni podczas spotkania zwrócili uwagę, że godziny pracy jednostek administracji (poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek: 10:00 – 13:00; środa: nieczynne; soboty: 9:00 – 13:00) nie są dostosowane do ich potrzeb, ponieważ mając na uwadze liczbę godzin, które spędzają na zajęciach, nie są oni w stanie załatwić spraw administracyjnych, zwłaszcza że dziekanat nie znajduje się w budynku, w którym mają większość zajęć. Studenci wskazali, iż godziny pracy jednostek administracji powinny zostać wydłużone. Pomimo to pozytywnie oceniają pracę jednostek administracji, w tym proces przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej. W procesie przyznawania świadczeń stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania administracyjnego (zasada instancyjności, załatwienie sprawy poprzez wydanie decyzji). Studenci mają publiczny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją i procedurami toku studiów, o programach kształcenia oraz zakładanych efektach kształcenia. Wszelkie komunikaty i aktualności publikowane są na stronie internetowej Uczelni, informacje są przejrzyste i zrozumiałe. Strona internetowa bogata jest w różnorodne treści, w tym w bazę aktów prawnych dotyczących studiowania, opis kierunkowych efektów kształcenia i sposób ich weryfikacji oraz wzory wniosków i dokumentów. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie strony internetowej.

Uzasadnienie

Studenci otrzymują adekwatne do ich potrzeb wsparcie dydaktyczne, naukowe i materialne z uwzględnieniem zasady równego i sprawiedliwego dostępu do oferowanych form opieki. Obecny system przyznawania świadczeń pomocy materialnej jest skuteczny. Istniejący system rozpatrywania skarg i wniosków jest oceniany przez studentów pozytywnie. Studenci mają odpowiednie możliwości indywidualizacji procesu kształcenia oraz dodatkowego rozwoju swoich zainteresowań poprzez działalność w ramach kół naukowych.

Jednostka uczestniczy w programie wymiany MOST i ERASMUS+. Uczelnia prowadzi dobrą politykę informacyjną w zakresie programów mobilności studenckiej. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie programu oraz ofertę programów stypendialnych, przygotowaną przez Uczelnię.

Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów KUL prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa w organizowaniu praktyk i staży studenckich, gromadzenia i udostępniania informacji w zakresie ofert pracy, organizacji spotkań z potencjalnymi pracodawcami, szkoleń z umiejętności miękkich, a także utrzymywania kontaktów z absolwentami. Na Wydziale działa samorząd studencki, który otrzymuje odpowiednie wsparcie od władz uczelni.

Na Uczelni został powołany Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni mają możliwość wnioskować o indywidualizację trybu studiowania. Zajęcia dla grup, w których znajdują się takie osoby, prowadzone są w budynku, który jest dostosowany do ich potrzeb. Praca jednostek administracyjnych jest dostosowana do potrzeb studentów, którzy mają zapewniony publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów. Studenci pozytywnie oceniają pracę obsługi administracyjnej.

Zalecenia

- Zaleca się dostosowanie procedur przyznawania świadczeń pomocy materialnej do wymogów określonych w art. 177 ust. 3 i art. 179 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
- Sugeruje się zwrócenie uwagi na przepisy *Regulaminu studiów* (par. 28 ust. 3) z uwagi na możliwe ograniczenie praw studentów do równego i sprawiedliwego dostępu do pomocy materialnej.
- Sugeruje się rozważenie wydłużenia godzin przyjmowania stron w dziekanacie Wydziału.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów – w pełni

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia funkcjonujący w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie, wprowadzony został na mocy Uchwały Nr 723/II/11 Senatu z dnia 29 listopada 2012 r. W uchwale tej określone zostały cele działania Systemu oraz zakres jego działania.

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

Ocena: w pełni

Opis:

6.1.1

Jak wynika z przeprowadzonych na Wydziale rozmów, program kształcenia przygotowywany jest przez Komisję Programową, w skład której wchodzi: Dyrektor Institutu, wybrani przez Radę Institutu nauczyciele akademicy, dla których Uniwersytet stanowi podstawowe miejsce pracy, oraz – odpowiednio – przedstawiciele studentów lub doktorantów wskazani przez Ssamorząd Studencki lub Ssamorząd Doktorantów. Dokumentację programową opiniuje także Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Interesariusze zewnętrzni są reprezentowani zarówno instytucjonalnie – jako członkowie działającej przy Wydziale Kapituły Ekspertów, jak i indywidualnie – poprzez udział w pracach zespołów programowych i projakościowych pracowników Wydziału pracujących równocześnie poza Uniwersytetem. Co do form udziału instytucjonalnego, Rada Wydziału podjęła uchwałę regulującą zasady udziału interesariuszy w procesie podnoszenia i zapewnienia jakości kształcenia – w tym określania zakładanych efektów kształcenia – i na tej podstawie przeprowadzane są konsultacje w zakresie programów kształcenia.

Studenci zostali powołani w skład Uniwersyteckiej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (delegowani przez samorząd studencki). Do zadań Komisji należy w szczególności: opracowanie polityki jakości kształcenia oraz procedur zapewniania jakości kształcenia zgodnie ze strategią rozwoju wydziału; prowadzenie oceny jakości kształcenia na wydziale; przedstawianie dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na wydziale na podstawie wyników oceny jakości kształcenia, wdrażanie i monitorowanie realizacji Krajowych Ram Kwalifikacji na wydziale, określenie zasad oceny i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale.

Studenci poprzez swoich przedstawicieli w samorządzie studenckim uczestniczą w procesie tworzenia

i weryfikacji kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia (uczestnictwo w procesie uchwalania efektów kształcenia poprzez opiniowanie dokumentu na prośbę władz wydziału). Modyfikacje programu kształcenia dotyczące metod realizacji efektów kształcenia są zatwierdzane przez Radę Wydziału, opiniowane uprzednio samorząd studencki.

Studenci zostali powołani w skład Rady Instytutu oraz Rady Wydziału, jednak nie zostało spełnione wymaganie określone w art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie, tj. procent udziału studentów i doktorantów w Radzie Wydziału wynosi 16,(6)% (na podstawie składu Rady Wydziału dostępnego na stronie internetowej uczelni). Studenci zostali powołani w skład Senatu zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie. Udział studentów w działaniach jednostki na rzecz zapewniania jakości kształcenia (przede wszystkim w formie konsultacji) gwarantuje również Uchwała Rady Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie *udziału interesariuszy w procesie podnoszenia i zapewniania jakości kształcenia*.

6.1.2

Jak wynika z przeprowadzonych na Wydziale rozmów, monitorowanie stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia przeprowadzane jest na podstawie badań. Dotychczas odbyło się jedno badanie i zostało przeprowadzone w formie ankiety wypełnianej przez pracowników (wykładowców). Nie można jeszcze wskazać efektów tego badania. Ponadto należy zaznaczyć, że w pewnym stopniu, także kierownicy katedr poprzez coroczne zatwierdzanie sylabusów, monitorują osiąganie zakładanych efektów. Na tym etapie następuje ewentualna korekta efektów przedmiotowych, w celu skorelowania z rzeczywistymi możliwościami. Weryfikowana jest także zgodność z efektami kierunkowymi.

Dodatkowo, jak poinformowano Zespół Oceniający, od roku akademickiego 2015/2016, powołany został Zespół, który opracowuje aktualnie szczegółowe mechanizmy i narzędzia, umożliwiające analizę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

6.1.3

Według informacji uzyskanych w toku wizytacji weryfikacja osiąganych efektów obejmuje wszystkie etapy kształcenia, począwszy od weryfikacji w trakcie zajęć dydaktycznych, poprzez weryfikację końcową podczas zaliczeń i egzaminów, aż po egzamin dyplomowy. Praktyki weryfikowane są na podstawie składanych przez studentów dzienniczek praktyk. Zasady oceniania są ustalane przed rozpoczęciem zajęć i stanowią element sylabusu, który jest dostępny na platformie e-KUL. Z rozmów z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia wynika, że podczas spotkań z pracownikami, zwracana jest uwagę na dostosowanie metod weryfikacji do założonych efektów kształcenia. Rokrocznie prowadzona jest analiza struktur wystawianych ocen. Weryfikuje się wówczas nieprawidłowości, m.in. zawyżania ocen, nietypowego (mało rozproszonego) rozłożenia ocen.

Na Uniwersytecie wdrażany jest system antyplagiatowy OSA. Ze względu na opóźnienia w jego wdrożeniu na poziomie centralnym w chwili obecnej system ten jest dostępny dla pracowników Wydziału w celach testowych, a w ramach Uniwersyteckiej Komisji ds. jakości kształcenia toczą się prace dotyczące polityki antyplagiatowej Uniwersytetu. Do tego czasu – zgodnie z obowiązującymi na Wydziale „Zasadami dyplomowania”, wypracowanymi przez WKJK oraz przyjętymi uchwałą Rady Wydziału – rola w wykrywaniu i przeciwdziałaniu plagiatom spoczywa na promotorach oraz recenzentach prac dyplomowych. Eliminowaniu prac odtwórczych ma służyć m.in. oświadczenie składane przez dyplomanta oraz nowy formularz recenzji prac dyplomowych, zakładający konieczność określenia twórczego (autorskiego) wkładu Autora pracy.

Studenci mają możliwość oceny stosowanych zasad oceniania poprzez udział w ankiecie ewaluacji zajęć dydaktycznych. W badaniu dotyczącym oceny nauczycieli akademickich ocenia się m.in. w jakim stopniu udział w zajęciach przyczynił się do nabycia wiedzy, umiejętności i kompetencji, metody prowadzenia zajęć. Wyniki ankiety są analizowane przez władze instytutu oraz Komisję podczas opracowywania analizy funkcjonowania systemu jakości kształcenia. Na podstawie wyników ankiet władze wydziału wprowadzają działania naprawcze.

6.1.4

Z informacji przekazanych przez Władze Wydziału wynika, że efekty uczenia się będą weryfikowane są na podstawie postanowień Uchwały nr 755/IV/8 Senatu KUL z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. W związku z tym na Uniwersytecie zostało powołane Centrum ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się (CPEU) odpowiedzialne za organizację procesu potwierdzania efektów uczenia się. Jak poinformowano Zespół Oceniający, dotychczas na ocenianym kierunku

studiów nie została przeprowadzona rekrutacji w wyżej wymienionym systemie.

6.1.5

Prowadzeniem monitoringu losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier, które co roku wspólnie z Wydziałem Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji analizuje wyniki ankiet prowadzonych badań. Ponadto na posiedzeniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia poddaje się do dyskusji wyniki z monitoringu oraz podejmuje się działania zmierzające do podniesienia ocen absolwenckich. Raport z monitoringu losów absolwentów jest dostępny na stronie internetowej. Na [Wydziale](#) zostało również przeprowadzone przez studentów badanie *Aspiracje zawodowe studentów i kierunków prawo i administracja Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*.

Przy analizie losów absolwentów brane są również pod uwagę informacje z cyklicznych analiz danych z zestawień Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, Uczelnia prowadzi także analizę rynku pracy oraz badanie potrzeb pracodawców w zakresie kompetencji pracowników.

Z wyników badań wynika, że absolwenci ocenianego kierunku studiów mają trudności z podjęciem pracy, jednak jak wynika z rozmów z nauczycielami akademickim prowadzącymi zajęcia na kierunku *administracja*, często zdarza się tak, że kadra prowadząca zajęcia w późniejszym etapie przyjmuje rolę pracodawcy. Wobec tego można uznać, że na ocenianym kierunku studiów, wykształcił się naturalny mechanizm monitorowania losów absolwentów.

6.1.6

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora KUL, podstawą polityki kadrowej jest uwzględnienie wyników oceny nauczycieli akademickich w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Przydział przedmiotów dokonuje się według kompetencji merytorycznych i dydaktycznych. Ponadto poprzez dobrą politykę kadrową, Uczelnia wspiera rozwój kadry z zachowaniem przewidzianych prawem i Statutem terminów uzyskiwanych awansów naukowych. Za rozwój naukowy pracowników odpowiadają przede wszystkim kierownicy katedr. Nastąpił dynamiczny rozwój kadry naukowej, uzyskano awanse naukowe. W przyjętej procedurze przewodu doktorskiego otwarcie przewodu uzależnione jest od pozytywnej oceny Rady Instytutu poprzedzonej autorefereatem kandydata oraz dyskusją nad przedstawionymi tezami. W postępowaniach habilitacyjnych i profesorskich procedurę poprzedza stanowisko wewnętrznej komisji powoływanej przez Radę Wydziału.

Ocena kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne podzielona jest na cztery elementy. Pierwszym z nich jest ocena okresowa, kolejnym ocena ankietowa studentów, która prowadzona jest elektronicznie w cyklu semestralnym. Wyniki przekazywane są zgodnie ze strukturą organizacyjną i są omawiane szczegółowo podczas posiedzeń WKJK, która formułuje dodatkowe postulaty o charakterze systemowym. Ewentualne negatywne wyniki ankiet wiążą się z rozmową dyscyplinującą z Dyrektorem Instytutu. Ocena studencka jest brana pod uwagę również w ramach oceny pracowniczej (zob. wyżej pkt 2). Podstawą prawną jest zarządzenie nr ROP-0101-5/08 Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego z dnia 14 stycznia 2008 r., oraz zarządzenie Prorektora ds. studenckich z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie przeprowadzenia oceny zajęć dydaktycznych na platformie e-kul w roku akademickim 2014/2015. Następnym elementem są hospitacje, które prowadzone są regularnie w stosunku do pracowników naukowo-dydaktycznych przez bezpośrednich przełożonych. Ostatnim elementem jest ocena prowadzona przez WKJK, Radę Wydziału oraz Senacką Komisję ds. o Nauki w ramach procedur awansowych – gdzie uwzględniany jest zarówno dorobek pracownika, jak i wyniki jego ostatniej ocena okresowej (w tym wyniki ewaluacji zajęć dokonywanej przez studentów). Podstawą prawną jest Uchwała nr 724/II/17 Senatu KUL z 31.01.2013 r. w sprawie określenia zasad awansowania na stanowisko adiunkta, profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego.

Do roku akademickiego 2014/2015 nie była prowadzona skoordynowana i regularna ocena kadry wspierającej proces kształcenia – jednorazowo ankietę przeprowadził samorząd studencki. Wyniki omówiono na posiedzeniu WKJK i przekazano kierownikowi dziekanatu. W roku akademickim 2015/2016 ocena taka zostanie przeprowadzona po raz pierwszy i wdrożona jako stały mechanizm – stosowną uchwałą WKJK, wraz z propozycją treści stosownej ankiety, przekazano władzom rektorskim i Uniwersyteckiej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

6.1.7

Na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji systematycznie po zakończeniu zajęć w semestrze za pomocą platformy e-KUL przeprowadzany jest proces ankietyzacji mający na celu

ocenę nauczycieli akademickich. Ankietyzacji podlegają wszystkie zajęcia dydaktyczne realizowane w danym semestrze. Pytania w kwestionariuszu ankietowym sformułowane zostały w sposób zrozumiały i dotyczą problematyki zajęć, sposobu prowadzenia zajęć, postawy prowadzącego, a stopień ogólności pytań nie pozwala na wyciągnięcie wniosków pozwalających na poprawę jakości kształcenia. Wyniki ankietyzacji przedstawiane są Władzom Wydziału i Kierownikom Katedr. Służą one okresowej ocenie pracowników dydaktycznych. Studenci mają dostęp do sprawozdań z ankietyzacji poprzez przedstawiciela w WKdJK i swych przedstawicieli w Radzie Wydziału. Ponadto każdy student ma możliwość wygenerowania statystycznej średniej z badań poprzez platformę e-KUL. Wyniki ankiet stanowią obecnie podstawę do formułowania rekomendacji ogólnych oraz rekomendacji dla nauczycieli akademickich (np. zwiększenie udziału komponentów praktycznych podczas ćwiczeń). W związku z procesem zmian w systemie ankiet, planuje się rozszerzenie zakresu uwzględniania ocen studenckich w procesie podnoszenia jakości kształcenia.

6.1.8

Na Wydziale nie przeprowadza się systemowej studenckiej oceny poziomu satysfakcji studentów z dostępnej infrastruktury, pozadydaktycznych czynników wpływających na poziom studiowania, czy też kadry administracyjnej. Studenci mogą wyrazić swoją opinię w zakresie warunków lokalowych i liczebności grup poprzez kwestionariusz ewaluacyjny zajęć. Niemniej jednak ocena ta jest integralną częścią oceny nauczyciela akademickiego. Niemniej jednak, jak poinformowano Zespół Oceniający, w ramach Wydziału podjęto dyskusje nad stworzeniem nowego narzędzia cyklicznego, które umożliwi w pełni ocenę stanu rzeczy w omawianym zakresie. W roku akademickim 2015/2016 ocena taka zostanie przeprowadzona po raz pierwszy i wdrożona jako stały mechanizm – stosowną uchwałą WKJK, wraz z propozycją treści stosownej ankiety, przekazano władzom rektorskim i Uniwersyteckiej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Zmiany kształtu ankiety (wyodrębnienie ankiet dotyczących prowadzących i prowadzonych przez nich zajęć oraz ankiet dotyczących warunków studiowania) powinno zwiększyć również miarodajność i transparentność ocen.

6.1.9

Jak wynika z rozmów, a także przedstawionej dokumentacji, analizą i gromadzeniem działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji zajmuje się Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Dokumentacja ta gromadzona jest w formie protokołów, raportów, rekomendacji. Szczegółowe zasady obiegu dokumentacji sporządzanej w ramach WKJK określa Regulamin tej Komisji wraz z załącznikami. Kierunki i efekty działań pro jakościowych, głównie wykonywanych przez WKJK, są publikowane na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Jakość kształcenia”. Od roku akademickiego 2015/2016 planowane jest publikowanie na ww. stronie internetowej zbiorczych wyników ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów. Transparentność procedur oraz ich wyników sprzyja społecznej kontroli działań jednostek w zakresie podnoszenia jakości kształcenia oraz powinno aktywizować studentów w czynnym włączaniu się w przebieg tych procesów.

6.1.10

W trakcie oceny, Władze Wydziału poinformowały Zespół Oceniający, że informacje o programie i procesie kształcenia są ogólnodostępne na platformie e-KUL, a także w gablotach na terenie Uczelni. W ramach systemu e-KUL każdy użytkownik sieci Internet ma możliwość zapoznania się z programami i planami studiów, w tym z sylabusami dla poszczególnych przedmiotów w ramach programu. Z perspektywy studentów plany studiów oraz programy nauczania opracowane są w sposób przejrzysty i zrozumiały. Zdaniem studentów sposób upowszechniania informacji jest transparentny i skuteczny. Poziom satysfakcji studentów z dostępu do informacji nie podlega systemowym badaniom, natomiast nieformalnie studenci mogą zgłaszać swoje uwagi poprzez Samorząd Studentów. Dobrą praktyką jest aktywne zaangażowanie studentów w przegląd kompletności sylabusów przeprowadzony przez wizytowaną jednostkę. Przyjęte rozwiązania zostały ocenione pozytywnie przez studentów kierunku administracja.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Systematyczność oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości wpływa na jego doskonalenie a tym samym na jakość kształcenia na kierunku administracja. Jednostka konsekwentnie

dokonyje oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Dotyczy ona projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy, monitoringu stopnia ~~osiągnięcia~~osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, weryfikowania ~~osiągania~~osiągania przez studentów ~~założonych~~założonych efektów kształcenia, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwenta dla oceny przydatności na rynku pracy osiąganych przez nich efektów kształcenia, prowadzonej polityki kadrowej, —wykorzystania oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów, dbałości o zasoby materialne, w tym infrastrukturę dydaktyczną, gromadzenia i dokumentowania działań w zakresie zapewnienia jakości kształcenia, dostępności informacji o programie i procesie kształcenia. Wyniki tej oceny wykorzystuje do doskonalenia systemu. Z rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału wynika, że nauczyciele akademicy i studenci dostrzegają pozytywne zmiany w poziomie kształcenia na kierunku administracja. Nauczyciele akademicy są zaangażowani w doskonalenie jakości kształcenia, studenci cenią sobie możliwość rozwijania swoich kompetencji i umiejętności.

Uzasadnienie

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia stosowany Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji jest ustabilizowany, odpowiada wymaganiom stawianym przez prawo i funkcjonuje prawidłowo. Szereg procedur, funkcjonujących dotychczas w ramach zwyczaju czy też opartych na interpersonalnych relacjach studenci – pracownicy lub pracownicy – przełożeni uległo w ciągu ostatnich lat formalizacji i parametryzacji w celu uzyskania maksymalnie obiektywnych kryteriów oceny i narzędzi zarządzania personelem i procesem kształcenia. Oczywiście, w związku ze zmianami otoczenia zewnętrznego (w tym prawnego), obejmowaniem systemem jakości kształcenia nowych obszarów oraz praktycznymi problemami, jakie występują na poziomie jego stosowania, szczegółowe procedury funkcjonujące w ramach ewoluują – co wydaje się jednak najlepszym potwierdzeniem jego rzeczywistego, a nie tylko formalnego działania.

Do największych słabości wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia należy zaliczyć ograniczony udział interesariuszy wewnętrznych. W szczególności, pomimo starań i działań promocyjnych, w dalszym ciągu niezadowalająca jest responsywność ankiet studenckich korygujących. Zmianie tego stanu rzeczy ma służyć – zainicjowane przez WKJK – wprowadzenie obligatoryjności ankiet ewaluacyjnych.

Zalecenia

- Opracowanie procedur dotyczących zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, i podjęcie w tej sprawie uchwały Senatu;
- Zwiększenie udziału interesariuszy wewnętrznych w pracach WSZJK;
- Zwiększenie responsywności ankiet z przeprowadzonych badań;
- Dokończenie wdrożenia w Jednostce procedury antyplagiatowej.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Uczelnia trafnie wskazała swoje silne strony oraz szanse. ~~Po~~ziada bardzo dobrze wykształconą kadre naukowo-dydaktyczną. Kierunek studiów jest silnie powiązany ze strategią Wydziału, który także stwarza sprzyjające warunki do rozwoju naukowego pracowników i studentów. Swoje zagrożenia upatruje w spadku liczby studentów wynikającym z niżu demograficznego. Niewystarczające finansowanie kierunków społecznych, powoduje według Władz Uczelni i Wydziału nadmierne obciążenia pracowników w zakresie dydaktyki kosztem pracy naukowej

Dobre praktyki

Na kierunku administracja wprowadzono nowatorskie zmiany w programie studiów proponując ciekawe specjalności na studiach pierwszego stopnia: Administracja publiczna, Zarządzanie w administracji, E-administracja, Przedsiębiorczość oraz na studiach drugiego stopnia: Administracja ochrony środowiska, Administracja transgraniczna, Administracja gospodarcza, Samorząd terytorialny.